

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY I:

SPRAWNOŚCI	WYMAGANIA			
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
SŁUCHANIE	<ul style="list-style-type: none"> • słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i kolegów, • odtwarza podstawową treść cudzej wypowiedzi, • rozumie treść pytań i poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> • słucha uważnie całości wypowiedzi nauczyciela i kolegów, • odtwarza pełną treść cudzej wypowiedzi, • odtwarza własnymi słowami treść pytań i poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> • nawiązuje do cudzych wypowiedzi we własnej pracy, • selekcjonuje informacje z wysłuchanej wypowiedzi, • potrafi wyjaśnić sens pytań i poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje twórczo cudze wypowiedzi, • notuje informacje i główne myśli cudzej wypowiedzi, • rozpoznaje intencje zawarte w pytaniach i poleceniach
MÓWIENIE	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na podany temat, • przestrzega poprawności gramatycznej, prawidłowo wymawia wyrazy, • przedstawia się w kilku zdaniach, • opowiada własnymi słowami wybrane wydarzenie z fabuły utworu epickiego, • krótko przedstawia sytuację zobrazowaną w 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na podany temat, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi • unika powtórzeń wyrazów, stara się prawidłowo je wymawiać i akcentować, • przedstawia się w sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej, • opowiada własnymi słowami fabułę krótkiego utworu epickiego, 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje treść swojej wypowiedzi, świadomie ją komponuje, • stosuje urozmaicone słownictwo, • stara się przestrzegać zasad poprawnej wymowy i akcentowania, • przedstawia się w sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej, stosuje odpowiednie słownictwo, • opowiada fabułę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi, • stosuje funkcjonalnie różnorodne środki językowe, • bezbłędnie wymawia i akcentuje wyrazy, • tworzy wypowiedź o charakterze autoprezentacji, • opowiada fabułę utworu, świadomie wykorzystuje

	<p>utworze lirycznym,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odtwarza wybrane wydarzenie akcji dramatu, • krótko przedstawia bohatera utworu, prezentuje jego wygląd, • nazywa uczucia bohaterów literackich, • nazywa wartości przedstawiane w tekście, • przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, • odtwarza zawartość treściową definicji, • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu, • płynnie wygłasza tekst z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada własnymi słowami sytuację liryczną zobrażoną w wierszu, • odtwarza główne wydarzenia, akcję dramatu, • wstępnie charakteryzuje bohatera utworu, • nazywa i krótko przedstawia uczucia bohaterów literackich, • krótko wypowiada się na temat wartości przedstawianych w tekście, • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, • przedstawia znaczenie terminów i pojęć, wykorzystując podane definicje, • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, • płynnie recytuje tekst, przestrzega intonacji zdaniowej 	<p>kilkuwątkowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada i dookreśla sytuację liryczną, • odtwarza akcję dramatu, • charakteryzuje i krótko ocenia bohatera utworu, • wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohaterów literackich, • omawia wartości przedstawiane w tekście, • przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, • wyjaśnia samodzielnie znaczenie terminów i pojęć, • formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu, • płynnie recytuje tekst, dobiera odpowiednie tempo, intonację 	<p>tempo mówienia, intonację,</p> <ul style="list-style-type: none"> • komentuje sytuację liryczną, • opowiada akcję dramatu, eksponuje głosowo punkt kulminacyjny, • charakteryzuje i ocenia bohatera utworu, przedstawia i komentuje motyw jego postępowania, • określa uczucia i przeżycia bohaterów, uzasadnia swą wypowiedź odwołaniami do tekstu, • prezentuje własne stanowisko wobec wartości przedstawianych w tekście, • posługuje się wszystkimi rodzajami argumentów w dyskusji na różne tematy, • swobodnie posługuje się w wypowiedziach terminami i pojęciami, • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu, • interpretuje głosowo utwór
--	---	--	--	--

<p>CZYTANIE. ODBIÓR TEKSTÓW LITERACKICH I INNYCH TEKSTÓW KULTURY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, • wydobywa z tekstu wskazane informacje, • odtwarza elementy świata przedstawionego w tekście, • wskazuje formy pozwalające rozpoznać nadawcę i adresata w utworze lirycznym, • wydobywa z tekstu informacje pozwalające określić sytuację liryczną, • wie, że język utworu lirycznego cechuje się obecnością różnych środków poetyckich, • odróżnia lirykę od innych rodzajów literackich, • kojarzy pieśń, fraszkę z liryką jako rodzajem literackim, • zna balladę jako gatunek, • odróżnia narratora od autora utworu, • rozróżnia pojęcia: <i>wątek, fabuła, akcja</i>, • odróżnia epikę od innych rodzajów literackich, • kojarzy powieść i opowiadanie z epiką jako rodzajem literackim, • odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, uwzględnia znaki interpunkcyjne, • samodzielnie wydobywa z tekstu najważniejsze informacje, • odczytuje tekst na poziomie dosłownym, • nazywa i określa nadawcę i adresata wypowiedzi lirycznej, • przedstawia sytuację liryczną, • rozpoznaje i nazywa podstawowe środki poetyckie, • wymienia podstawowe cechy liryki jako rodzaju literackiego, • wymienia główne cechy gatunkowe fraszki, • wie, że ballada ma cechy różnych rodzajów literackich, • rozpoznaje narratora w tekście, • szereguje wydarzenia wątku, • wymienia podstawowe cechy epiki jako rodzaju literackiego, • wymienia główne cechy powieści i opowiadania, • rozpoznaje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, dobiera odpowiednie tempo i intonację, • wydobywa i porządkuje istotne informacje, • odczytuje naddane znaczenia tekstu, • określa relacje między nadawcą i adresatem w utworze lirycznym, • wyodrębnia obrazy poetyckie, • określa funkcję różnych środków poetyckich, • wyjaśnia, czym cechują się utwory liryczne, • wyjaśnia, czym jest fraszka, • wskazuje w balladzie cechy różnych rodzajów literackich, • wyjaśnia rolę narratora w tekście, • wyodrębnia etapy akcji utworu, • wyjaśnia, czym cechują się utwory epickie, • wyjaśnia, czym cechuje się powieść, opowiadanie, • wskazuje brak narratora i cechy budowy jako ważne wyróżniki rodzajowe 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, uwzględnia jego organizację rytmiczną, • twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy, • odczytuje i komentuje naddane znaczenia tekstu, • charakteryzuje postawę nadawcy wobec świata, • charakteryzuje adresata wypowiedzi lirycznej, • opisuje i komentuje obrazy poetyckie, • formułuje znaczenia wynikające z zastosowanych środków poetyckich, • uzasadnia, dlaczego utwór należy do liryki, • wykorzystuje wiedzę o przynależności gatunkowej utworu lirycznego do interpretacji tekstu, • wyjaśnia, czym cechuje się ballada jako gatunek literacki, • określa narratora i narrację utworu, • komentuje przebieg akcji utworu, • rozpoznaje budowę fabuły,
---	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia tekst główny od tekstu pobocznego, • odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości, • rozpoznaje w tekstach podstawowe motywy literackie, • zna podstawowe słowniki, • wymienia elementy warstwy przedstawieniowej obrazu 	<p>głównym dialogi i monologi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje elementy realistyczne i fantastyczne, • dostrzega ciągłość podstawowych motywów literackich, • wyszukuje w odpowiednich słownikach wskazane informacje, • komentuje warstwę przedstawieniową obrazu 	<p>dramatu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega w tekstach ironię, • zestawia teksty, w których występuje ten sam motyw literacki, • samodzielnie korzysta z odpowiednich słowników, • rozpoznaje na obrazie znaczenia naddane, • wskazuje elementy symboliczne 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego utwór należy do epiki, • rozpoznaje różne rodzaje powieści, • wymienia cechy dramatu jako rodzaju literackiego, • wyjaśnia rolę i funkcję ironii, • porównuje i komentuje sposób wykorzystania tego samego motywu literackiego w różnych tekstach, • posługuje się informacjami zaczerpniętymi ze słowników, • wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu
PISANIE	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne związki wyrazowe, • buduje logiczne zdania, • pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawnościowymi, • redaguje według podanego wzoru użytkowe formy wypowiedzi: streszczenie, ogłoszenie, list, dedykację, życzenia, instrukcję, notatkę, gratulacje, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, • redaguje według 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawnie zdania rozwinięte i złożone, • nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, • redaguje samodzielnie użytkowe formy wypowiedzi, • zachowuje podstawowe cechy każdej z form wypowiedzi, • redaguje samodzielnie opis postaci, miejsca, przedmiotu, • redaguje samodzielnie opowiadanie, wprowadza 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy logicznie zdania, • pisze tekst przejrzysty kompozycyjnie, • stosuje akapity, • redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje odpowiednie słownictwo, środki językowe podkreślające intencję wypowiedzi, • redaguje rozwinięty opis postaci, miejsca, przedmiotu, • redaguje opowiadanie zawierające dialogi i opisy, • redaguje charakterystykę 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje funkcjonalnie bogate słownictwo, • tworzy tekst bez błędów, przejrzysty kompozycyjnie, • dba o estetykę zapisu, • redaguje użytkowe formy wypowiedzi zgodnie z wszystkimi cechami kompozycyjnymi i językowymi danej formy, • redaguje opis postaci, miejsca, przedmiotu, stosuje bogate słownictwo nazywające i określające cechy wyglądu, stosuje

	<p>podanego wzoru: opis postaci, miejsca, przedmiotu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przy niewielkiej pomocy redaguje opowiadanie, nadaje mu tytuł, • redaguje według podanego wzoru charakterystykę postaci 	<p>dialogi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje samodzielnie charakterystykę postaci 	<p>postaci, stosuje bogate słownictwo nazywające cechy</p>	<p>porównania,</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje twórcze opowiadanie zakończone puentą, • redaguje charakterystykę postaci, uzasadnia podane cechy, przedstawia ocenę postaci
--	--	---	--	---

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literatury pięknej, literatury faktu. Czyta, rozumie i wykorzystuje teksty popularnonaukowe i naukowe. Potrafi analizować i interpretować dzieła malarskie z uwzględnieniem specyfiki środków języka malarskiego. Formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych, publikuje swoje teksty.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY II:

SPRAWNOŚCI	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
SŁUCHANIE	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie słucha tekstów reklamowych, • wstępnie selekcjonuje informacje z cudzej wypowiedzi, • wydobywa z cudzej wypowiedzi argumenty, 	<ul style="list-style-type: none"> • w trakcie słuchania odróżnia informacje od opinii, • selekcjonuje i wstępnie hierarchizuje informacje z cudzej wypowiedzi, • wydobywa główną tezę i związane z nią argumenty z cudzej wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia perswazję od manipulacji, • hierarchizuje i wartościuje informacje z cudzej wypowiedzi, • wydobywa wnioski i konkluzję z cudzej wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega manipulację w cudzej wypowiedzi, potrafi się jej przeciwstawić, • odczytuje intencje zawarte w wypowiedzi, • wydobywa główne przesłanki myślowe z cudzej wypowiedzi,
MÓWIENIE	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo akcentuje wyrazy ze stałym akcentem, • stara się poprawnie recytować utwór, • wstępnie prezentuje informacje z podanych źródeł na temat związany z lekturą, • przedstawia podstawowe materiały do prezentacji, 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo akcentuje większość wyrazów, • recytuje poprawnie utwór, • prezentuje samodzielnie zdobyte informacje na temat związany z lekturą, • przedstawia w uporządkowany sposób materiały do prezentacji, • opowiada własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo akcentuje wszystkie wyrazy, • w czasie recytacji poprawnie wymawia i akcentuje wyrazy, • w ciekawy sposób prezentuje samodzielnie zdobyte informacje na temat związany z lekturą, • przedstawia wszystkie materiały do prezentacji, łączy je z własnym 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową, • interpretuje głosowo recytowany utwór, • w wybranej funkcjonalnie formie prezentuje informacje na wybrany przez siebie temat związany z lekturą,

	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza historię przedstawioną w komiksie, • włącza się w miarę swych możliwości do dyskusji, • mówi o swoich wrażeniach po obejrzeniu ekspozycji wirtualnego muzeum, • w miarę swoich możliwości bierze udział w przygotowaniu słuchowiska radiowego, 	<p>słowaami historię przedstawioną w komiksie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji, • opowiada o eksponatach ekspozycji wirtualnego muzeum, • bierze udział w przygotowaniu słuchowiska radiowego, określa sposób wypowiedzania kwestii przez bohaterów, 	<p>komentarzem,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię przedstawioną w komiksie, przytacza słowa bohaterów, stosując mowę niezależną, • bierze aktywny udział w dyskusji, formułuje różne rodzaje argumentów, • ocenia obejrzaną ekspozycję wirtualnego muzeum, • opracowuje propozycję warstwy dźwiękowej do przygotowywanego słuchowiska radiowego, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia samodzielnie przygotowaną prezentację, • opowiada historię przedstawioną w komiksie, dynamizuje wypowiedź odpowiednimi środkami językowymi, • bierze aktywny udział w dyskusji, prezentuje wyraźnie swoje stanowisko, nawiązuje do wypowiedzi innych uczestników dyskusji, • wypowiada się na temat potrzeby gromadzenia i chronienia pamiątek przeszłości, • na podstawie tekstu przygotowuje słuchowisko radiowe,
<p>CZYTANIE. ODBIÓR TEKSTÓW LITERACKICH I INNYCH TEKSTÓW KULTURY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że <i>Biblia</i> jest podstawowym źródłem kultury europejskiej, • rozpoznaje tekst jako przypowieść, • wie, że styl biblijny odróżnia się od stylu innych tekstów, • zna pojęcie <i>styl retoryczny</i>, • wskazuje wyrazy i ich formy, które pozwalają 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pochodzenie i znaczenie słowa <i>Biblia</i>, • wymienia cechy przypowieści, • wskazuje i nazywa podstawowe dla stylu biblijnego środki językowe, • rozpoznaje styl retoryczny w wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe części <i>Biblij</i>, • wyjaśnia, dlaczego tekst jest przypowieścią, • wskazuje i nazywa środki językowe cechujące styl biblijny, • zna podstawowe środki językowe stylu retorycznego, • charakteryzuje osobę nadawcy w tekście, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego <i>Biblia</i> jest podstawowym źródłem kultury europejskiej, • formułuje przesłanie moralne przypowieści, • wyjaśnia, na czym polega i z czego wynika specyfika stylu biblijnego, • wyjaśnia, na czym

	<p>rozpoznać nadawcę w tekście,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym różni się narrator od autora utworu, • posługuje się terminami <i>liryka bezpośrednia, liryka pośrednia</i>, • rozpoznaje w tekście neologizmy, • rozpoznaje w tekście zdrobnienia i zgrubienia, • rozpoznaje w tekście literackim kolokwializmy i frazeologizmy, • odróżnia postacie i wydarzenia historyczne od fikcyjnych, • dostrzega w utworze nawiązania do innych tekstów, • podaje dosłowne znaczenia wybranych elementów tekstu, • nazywa wartości, o których jest mowa w tekście, • wie, że tren jest gatunkiem lirycznym, • kojarzy nowelę z epiką jako rodzajem literackim, • wyjaśnia potoczne znaczenie pojęć <i>tragedia, tragiczny</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kto i w czym imieniu wypowiada się w tekście, • odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej, • wyjaśnia znaczenie terminów <i>liryka bezpośrednia, liryka pośrednia</i>, • wyjaśnia, czym jest neologizm, • wstępnie rozpoznaje funkcje zdrobnień i zgrubień w tekście, • wstępnie rozpoznaje funkcję kolokwializmów i frazeologizmów w tekście literackim, • zestawia postacie i wydarzenia historyczne i fikcyjne, • podaje tytuły i autorów przywołanych w tekście utworów, rozpoznaje wspólne dla tych tekstów motywy, • dostrzega przenośne znaczenia wybranych elementów tekstu, • rozpoznaje i nazywa wartości reprezentowane przez bohaterów tekstu, 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega subiektywizm narracji pierwszoosobowej i obiektywizm narracji trzecioosobowej, • łączy lirykę bezpośrednią z subiektywizmem, a lirykę pośrednią z obiektywizmem wypowiedzi poetyckiej, • analizuje budowę neologizmu, wyjaśnia jego znaczenie, • łączy używanie zdrobnień i zgrubień z wyrażaniem emocji, • łączy kolokwializmy i frazeologizmy ze stylem potocznym, • określa relacje między postaciami i wydarzeniami historycznymi i fikcyjnymi, • komentuje sposób przywołania w tekście innych utworów, • wyjaśnia przenośne znaczenia wybranych elementów tekstu, • poddaje refleksji wartości, o których jest mowa w tekście, • wyjaśnia, dlaczego dany 	<p>polega i czemu służy retoryczny styl wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa relacje między nadawcą a światem przedstawionym w tekście, • określa wpływ rodzaju narracji na sposób kreowania świata przedstawionego, • bierze pod uwagę typ liryki przy określaniu relacji między nadawcą tekstu a prezentowaną przez niego rzeczywistością, • wyjaśnia, w jaki sposób subiektywizm wypowiedzi związany z liryką bezpośrednią wpływa na obraz prezentowanej rzeczywistości, • określa funkcję neologizmów w wypowiedzi, • określa funkcję kolokwializmów i frazeologizmów w tekście literackim, • odczytuje intencje
--	---	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia komedię od tragedii, wskazuje komiczne elementy utworu, • wie, że wywiad nie należy do literatury pięknej, • kojarzy artykuł z publicystyką, • przedstawia własne wrażenia związane z dziełem malarskim, • dostrzega związki warstwy przedstawieniowej obrazu z tekstem literackim, 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie definicji wyjaśnia, czym cechuje się tren jako gatunek liryczny, • wie, czym cechuje się fabuła noweli, • wie, że tragedia to jeden z gatunków dramatu, • rozpoznaje komedię jako gatunek dramatu, podaje przykłady komizmu w utworze, • łączy wywiad z publicystyką, • rozpoznaje kompozycję artykułu, • przedstawia i próbuje uzasadnić własne wrażenia związane z dziełem malarskim, • wskazuje podobieństwa między warstwą przedstawieniową obrazu i tekstem literackim, 	<p>utwór reprezentuje tren jako gatunek liryczny,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, czym cechuje się nowela jako gatunek epicki, • wyjaśnia, czym cechuje się tragedia jako gatunek dramatu, • wyjaśnia, czym cechuje się komedia jako gatunek dramatu, nazywa rodzaje komizmu, • podaje główne cechy wywiadu, • rozpoznaje tezę i jej uzasadnienie w artykule, • przedstawia i uzasadnia własne wrażenia związane z dziełem malarskim, • wskazuje, jakie nowe znaczenia w stosunku do tekstu literackiego wnosi dzieło malarskie, 	<p>wyrażane zdrobnięciami i zgrubieniami,</p> <ul style="list-style-type: none"> • komentuje świat przedstawiony utworu, zawierający elementy historyczne i fikcyjne, • wyjaśnia, jakie znaczenia wynikają z nawiązania w tekście do innych utworów, • odczytuje przenośne znaczenia tekstu, • uogólnia refleksje dotyczące wartości, o których jest mowa w tekście, • uzasadnia, dlaczego dany utwór jest nowelą, • wyjaśnia, na czym polega nowatorstwo trenów Jana Kochanowskiego, • rozpoznaje i komentuje sytuację tragiczną w dramacie, • rozpoznaje komizm jako kategorię estetyczną, • wyjaśnia, czym cechuje się wywiad jako gatunek publicystyczny, • wyjaśnia, dlaczego tekst ma charakter publicystyczny,
--	--	--	---	---

				<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i uzasadnia własne wrażenia związane z dziełem malarskim, próbuje ocenić dzieło, • wyjaśnia kulturową symbolikę wspólnych dla tekstu literackiego i obrazu motywów,
PISANIE	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo zapisuje głoski jako litery, • poprawnie dzieli przy zapisie proste wyrazy na sylaby, • tworzy logiczny ciąg zdań pojedynczych, • ze zdań pojedynczych tworzy zdania współrzędnie złożone, • stosuje proste zdania podrzędnie złożone przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe, • wykorzystuje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe, • stara się przestrzegać zasad interpunkcji, • na podstawie wzoru układa: <ul style="list-style-type: none"> – rozprawkę, – sprawozdanie z filmu lub 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo zapisuje głoski jako dwuznaki, • poprawnie dzieli przy zapisie trudniejsze wyrazy, • rozwija części wypowiedzeń w zdania złożone, • ze zdań pojedynczych tworzy różne rodzaje zdań współrzędnie złożonych, • stosuje zdania podrzędnie złożone przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe miejsca, czasu, sposobu, celu, przyczyny, • stosuje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe, • przestrzega podstawowych zasad interpunkcji, • układa samodzielnie: <ul style="list-style-type: none"> – rozprawkę, 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo zapisuje głoski jako litery ze znakami diakrytycznymi, • poprawnie dzieli przy zapisie większość wyrazów, • tworzy logiczny ciąg zdań podrzędnie i współrzędnie złożonych, • stosuje różne rodzaje zdań współrzędnie złożonych, • stosuje zdania podrzędnie złożone przydawkowe, używa spójników i zaimków względnych, zdania podrzędnie złożone dopełnieniowe, wszystkie rodzaje zdań okolicznikowych, • celowo stosuje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe, • przestrzega zasad 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo zapisuje głoski miękkie, • poprawnie dzieli przy zapisie wszystkie wyrazy, • tworzy logiczny ciąg różnorodnych zdań, • stosuje wszystkie rodzaje zdań współrzędnie złożonych, • celowo stosuje zdania podrzędnie złożone przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe, • funkcjonalnie stosuje wszystkie rodzaje imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych, • nie popełnia błędów interpunkcyjnych, • układa: <ul style="list-style-type: none"> – rozprawkę, stosuje słownictwo sygnalizujące

	<p>przedstawienia teatralnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> – krótki opis przeżyć wewnętrznych, – opis sytuacji, – krótkie przemówienie, – list otwarty, – krótką opinię, – przeprosiny, – pytania do projektowanego wywiadu, – tekst reklamy, – artykuł o charakterze informacyjnym, <ul style="list-style-type: none"> • proponuje zawartość treściową kilku ujęć w projektowanym scenopisie, • tworzy opis obrazu prezentujący warstwę przedstawieniową dzieła. 	<p>– sprawozdanie z filmu lub przedstawienia teatralnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> – opis przeżyć wewnętrznych, – opis sytuacji, – przemówienie, – list otwarty, – opinię, – przeprosiny, – logiczny ciąg pytań do projektowanego wywiadu, – tekst reklamy, – artykuł o charakterze informacyjnym, <ul style="list-style-type: none"> • dobiera plany filmowe do kilku ujęć w projektowanym scenopisie, • tworzy opis obrazu, zwraca uwagę na kompozycję dzieła. 	<p>interpunkcji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • układa: <ul style="list-style-type: none"> – rozprawkę, dba o uporządkowanie argumentów, – sprawozdanie z filmu lub spektaklu, zawierające ocenę reżyserii, scenografii i gry aktorskiej, – opis przeżyć wewnętrznych, stara się stosować odpowiednie środki językowe, – opis sytuacji, stosuje zwroty eksponujące czas, – mowę obrończą, – list otwarty, prezentuje wyraźnie swoje stanowisko, – rozwiniętą opinię, – przeprosiny, stara się nadać im żartobliwy charakter, – pytania do wywiadu, zapisuje je wraz z uzyskanymi odpowiedziami, – tekst reklamy, 	<p>tok wyvodu,</p> <ul style="list-style-type: none"> – sprawozdanie z filmu lub spektaklu, prezentuje ocenę i opinię, zachęcając lub zniechęcając do obejrzenia omawianego dzieła, – opis przeżyć wewnętrznych, stosuje funkcjonalnie odpowiednie środki językowe, – opis sytuacji, stosuje językowe środki dynamizujące wypowiedź, – mowę obrończą, stosuje funkcjonalnie środki stylu retorycznego, – list otwarty, stosuje odpowiednie językowe środki perswazji, – opinię zawierającą wszystkie części kompozycyjne, – przeprosiny, nadaje im żartobliwy charakter, – zapis przeprowadzonego przez siebie wywiadu, – tekst reklamy, rozpoczyna go sloganem
--	---	---	--	--

			– artykuł informacyjny z próbą komentarza, • projektuje ruchy kamery w przygotowywanym scenopisie, • tworzy opis obrazu, uwzględnia w nim podstawowe środki języka malarskiego.	reklamowym, – artykuł problemowy, • przygotowuje fragment scenopisu filmowego, • tworzy opis obrazu, zawiera w nim interpretację znaczących elementów dzieła, przedstawia własną ocenę.
--	--	--	---	--

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literatury pięknej, literatury faktu. Czyta, rozumie i wykorzystuje teksty popularnonaukowe, naukowe i publicystyczne. Potrafi analizować i interpretować dzieła malarskie z uwzględnieniem specyfiki środków języka malarskiego. Komentuje związki dzieła malarskiego z tekstem literackim. Formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych, publikuje swoje teksty.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY III:

KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)	WYKRACZAJĄCE (ocena: celujący)
UCZEŃ				
<ul style="list-style-type: none"> • przekazuje myśli w sposób jasny i zrozumiały, zamyka je w obrębie zdań o nieskomplikowanej budowie, • skraca i rozwija wypowiedź zgodnie z instrukcją, • samodzielnie pisze plany ramowe, • stosuje wg instrukcji właściwe typy zdań, • w jasny i rzeczowy sposób przekazuje informacje, skupia się na faktach, pomija opinie, • rozpoznaje cechy stylu urzędowego, naukowego, potocznego, • formułuje pytania ogólne i szczegółowe zależnie od potrzeb i okoliczności, • odróżnia język 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje spójną wypowiedź pod względem logicznym i składniowym, zgodnie z tematem i otrzymaną w instrukcji ramą kompozycyjną, • rozwija temat stosując odpowiednie związki frazeologiczne, potoczne porównania, synonimy, homonimy, parafrazy, tworzy i przekształca wyrazy, • redaguje podanie, życiorys, dialog, opowiadanie, opis, instrukcję, list, zaproszenie, dedykację, ogłoszenie, • uważnie słucha, czyta ze zrozumieniem, odtwarza cudze opinie, formułuje tezę, podaje argumenty, zabiera głos w dyskusji, 	<ul style="list-style-type: none"> • dobiera typy zdań w zależności od rodzaju wypowiedzi, • robi korektę własnego tekstu wg otrzymanej instrukcji; wydziela części kompozycyjne akapitem, dostosowuje kompozycję do wybranej formy kompozycyjnej, • celowo skraca i rozwija wypowiedzi na różne sposoby; przekształca je stylistycznie, • dobiera, porządkuje i ocenia informacje, wybiera porządek np. chronologiczny, problemowy, • rozpoznaje różne funkcje czytanych tekstów; próbuje je klasyfikować i oceniać, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wypowiedzenia wielokrotnie złożone, posługuje się nimi we własnych wypowiedziach w sposób celowy i przemyślany, • opracowuje redakcyjnie własny tekst z zachowaniem reguł gramatycznych, ortograficznych, interpunkcyjnych; samodzielnie wykrywa błędy, wymienia elementy, wyjaśnia celowość wprowadzonych zmian i poprawek, • wprowadza cytaty lub unika cytowania, dokonując potrzebnych przekształceń składniowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • znacznie wykracza (wiedzą i umiejętnościami) poza obowiązujący program nauczania, • twórczo i samodzielnie rozwija własne zainteresowania czytelnicze, uzdolnienia recytatorskie i literackie oraz prezentuje je na forum klasy, szkoły, środowiska, • jego wypowiedzi ustne i pisemne cechują się dojrzałością myślenia, nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie się ustosunkować do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości,

<p>ogólnopolski od dialektu, gwary, żargonu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pisownię wyrazów z: <i>ó, u, rz, ż, ch, h,</i> • poprawnie zapisuje nazwy własne, tytuły książek, czasopism, filmów, • właściwie zapisuje skróty i skrótowce będące w powszechnym użyciu. 	<p>uzasadnia własne zdanie, sporządza plany,</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisuje partykułę <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, • stosuje poprawną interpunkcję w zapisie mowy zależnej i niezależnej, notatce, planie, dacie, • poprawnie zapisuje poznane wyrazy złożone, regułę potwierdza przykładami, • zaznacza akapitem główne części kompozycyjne we własnej wypowiedzi wielozdaniowej, • bezbłędnie pisze formy liczebników prostych i złożonych, • poprawnie zapisuje wyrazy z: <i>ę, q, om, on, en, em,</i> • używa poprawnych zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i> rzeczowników w dopełniaczu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między poznanymi formami wypowiedzi; redaguje: relację, reportaż, recenzję, przemówienie, rozprawkę; stosuje różne sposoby notowania, • nadaje wypowiedzi cechy określonego stylu przy stosowaniu różnych środków; zachowuje poprawną kompozycję i zapis zgodny z zasadami ortograficznymi, • dobiera, porządkuje, wartościuje argumenty i kontrargumenty; aprobuje lub neguje cudze opinie, racje, stanowiska, włącza się do dyskusji, • formułuje pytania problemowe, proponuje rozwiązanie problemu; planuje wywiad, • rozpoznaje w wypowiedzi ironię, sarkazm, patos, humor, • dostrzega stereotypy, podaje przykłady, • dobiera odpowiednie związki wyrazowe w zależności od tematu i 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy porównania i metafory, aby ożywić i uplastyczyć wypowiedź; potrafi określić ich rolę w wypowiedzi potocznej i artystycznej; stosuje frazeologizmy, • redaguje teksty zgodnie ze wskazaną funkcją języka, wybiera odpowiedni sposób stylistycznego ich ukształtowania, • przekształca informacje dla własnych potrzeb i celów związanych z nauką i życiem pozaszkolnym, • próbuje pisać referaty i wypowiedzi o cechach eseistycznych; zna wyróżniki gatunkowe poznanych form wypowiedzi; nazywa je, • buduje teksty o oryginalnej stylistyce, kompozycji i formie, • redaguje różne pisma użytkowe: wypełnia kwestionariusze i ankiety zgodnie z instrukcją, nazywa cechy poznanych stylów, 	<ul style="list-style-type: none"> • osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych, literackich, recytatorskich na szczeblu gminnym, rejonowym i wojewódzkim.
---	---	---	---	---

		<p>adresata oraz sytuacji mówienia; próbuje określić stylistyczną rolę porównań i metafor w tekście, objaśnia frazeologizmy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • sporządza opis bibliograficzny, stosuje odpowiednie skróty i właściwą interpunkcję; czyta teksty popularnonaukowe w celu uzyskania informacji, odtwarza je własnymi słowami; notuje, • podane reguły ortograficzne ilustruje odpowiednimi przykładami, • wymienia odpowiednie przykłady wyrazów i wyjaśnia ich pisownię, • wyodrębnia przecinkami zdania podrzędne wplecione w nadrzędne oraz imiesłowowe równoważniki zdań od reszty wypowiedzenia, • uzasadnia stosowanie wielkiej litery uwarunkowane względami uczuciowymi, grzecznościowymi, 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje różne sposoby wprowadzania argumentów; inicjuje dyskusję, przewodzi jej, kontroluje przebieg, podsumowuje rozważania, notuje przebieg dyskusji, formułuje wnioski, • przeprowadza wywiad, sporządza jego zapis; opracowuje tekst wywiadu, • posługuje się wypowiedziami o charakterze ironicznym, sarkastycznym i humorystycznym, • wyjaśnia pisownię wyrazów odwołując się do znanych reguł i korzystając ze słownika, • objaśnia pisownię odwołując się wiadomości z zakresu fleksji i pochodzenia wyrazów; zna reguły ortograficzne, • zna zasady regulujące pisownię zakończeń fleksyjnych i stosuje je w praktyce, 	
--	--	--	--	--

		<p>znaczeniowymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pisownię nazwisk złożonych i pseudonimu łączonego z nazwiskiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje materiał ortograficzny i samodzielnie objaśnia pisownię; powołuje się na odpowiednie reguły, • samodzielnie wprowadza wyróżniki graficzne do własnych tekstów. 	
--	--	---	---	--

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.